

MAGASINET

stefanus

46. ÅRGANG – NR. 6 / HØST 2016

I noen land er dette livsfarlig

Side 4–9

MISJONSUNDER I ASIA

Hundretusener av hmongfolket i Sørøst-Asia har blitt kjent med Jesus.

SIDE 13

HÅP OG TØFFE TAK

Yusuf Beğtaş og kristne i det sørøstlige Tyrkia klamrer seg til håpet.

SIDE 14–15

NY KIRKELOV I EGYPT

Det gjenstår å se hvilke konsekvenser det får for landets kristne.

SIDE 16–17

HVEM ER DENNE KAREN?

Bli med oss på tur til Myanmar, så blir han din reiseleder.

SIDE 18

Foto: Thea E. Haavet

LEDER

Synspunkter på lederen kan sendes direkte til:
hag@stefanus.no

Sammen med de forfulgte

Stefanusalliansen har helt fra starten av arbeidet for den forfulgte kirke. Det vil vi fortsette med. Det er likevel ikke hele sannheten. Vi arbeider ikke bare for den forfulgte kirke, men sammen med den.

Vi er opptatt av gjensidighet i vårt internasjonale arbeid. Vi ønsker ikke å dominere. Vi vil heller ikke være passive og fjerne «sjekskrivere» uten hjerte og engasjement. Vi ønsker å involvere oss i hverandres liv.

Gjensidighet innebærer avhengighet av hverandre. Når det kommer til stykket, opplever vi ofte å stå både på mottaker-siden og giversiden.

Vår relasjon avhenger ikke av størrelsen på økonomisk støtte. Heller ikke av graden av fysisk tilstedeværelse. Aller viktigst er hva vi gir hverandre. Et samarbeid er heller ikke statisk, men dynamisk. Dypest sett handler det ikke om penger og prosjekter, men om relasjoner. Mellom mennesker, og med Gud.

Vi betrakter oss selv som brobyggere. Vi bygger bro mellom den norske kristenhet og den lidende kirke. Deres eksistens, identitet, behov og misjon ligger oss på hjertet.

- **Eksistens.** Mange steder er den kristne kirke utrydnings-truet. Det handler derfor i stor grad om å overleve.
- **Identitet.** Flere steder trues retten til å være en kristen minoritet. Majoriteten mener at minoriteten burde tenke, handle og tro annerledes.
- **Behov.** Det kan være åndelige, materielle, humanitære, juridiske eller andre behov. Disse vil vi bidra til å møte. Ofte kjemper vi en trosfrihetskamp på vegne av de forfulgte. Vi er «de stemmeløses røst».
- **Misjon.** Dypest sett handler det om retten til å leve ut sin tro i ord og handling. Tankefrihet, samvittighetsfrihet, trosfrihet, trosutøvelse og retten til å drive misjon, henger sammen. Det er deler av et større oppdrag.

Det bygges også en bro den andre veien, mellom dem og oss. Gjennom møtepunkter med den forfulgte kirke styrkes vi i liv, tro og tjeneste. To eksempler:

«Den lidende kirke har minst like mye å tilføre oss som vi har å tilføre den.»

De fleste som hadde møtt fram i Bekkelaget menighet ble sterkt berørt da vår koreanske venn delte sine fengsels erfaringer. En bibel var blitt smuglet inn i fengslet, og han leste i den dag og natt. «Jeg trodde jeg var alene og at alle hadde glemt meg, men så fikk jeg gjennom bibellesningen erfare at Jesus var der sammen med meg i cella. Jeg var ikke ensom. Han var der. Så fikk jeg trang til å gjøre noe for mine medfanger. Jeg delte mat med dem, og jeg begynte å vaske deres føtter, ja også fangevokternes føtter. De skjønnte ikke hva dette var. De skjønnte ikke at de der og da fikk erfare noe av den kjærlighet Kristus hadde gitt meg.»

Vår venn Eyvind Skeie skriver nå bok om den egyptiske biskop Thomas. Om alt går som det skal, vil den utgis i forbindelse med femtiårsjubileet neste år. Eyvind har lettet på sløret og latt meg se små biter av det spennende intervju-materialet han jobber med. Det som slår meg når jeg leser dette, er nettopp gjensidigheten. Gjennom møtet med vismannen fra Anafora – oasen i ørkenen – henter vi lærdom av et trosfellesskap med røtter i urkirken. Akkurat det trenger vårt relativistiske, postmoderne norske samfunn.

Sammen med uttrykker vårt ønske om gjensidighet.

Hans Aage Gravaas
generalsekretær

Utgever	Stefanusalliansen	Design og trykk	Kai Hansen Trykkeri	Styreleder	Jan Gossner
Ansvarlig redaktør	Hans Aage Gravaas	Opplag	16 500	Repr.skapsleder	Karin Riska
Redaktør	Merete Gamst Strandberg	Kontor	Trondheimsveien 137	Org. nr.	970276432
Redaksjon	Kristin Storaker Thea Elisabeth Haavet Jan-Eivind Viumdal	Postadresse	P.b. 6603 Rodeløkka, 0502 Oslo	Bankgiro	3000 14 57922 Gavekonto
Forsidefoto	Fra Pixabay, brukt med tillatelse	Telefon	23 40 88 00	Revisor	BDO AS
		E-post	post@stefanus.no		
		Hjemmeside	www.stefanus.no		

Straffet for å ha skiftet tro

I det beryktede Evin-fengselet i Teheran kjemper en ung kvinne en tøff kamp for å overleve, både fysisk og psykisk. Det er tredje året Maryam, også kalt Nasim, er fengslet, og kroppen tåler ikke lenger fengselsbehandlingen.

Maryam Naghash Zargaran (37) er egentlig musikk lærer for barn. Hun vokste opp i en muslimsk familie, men hennes valg om å bli kristen har fått store konsekvenser. Helt siden 2011 har politiet og sikkerhetstjenesten plaget henne med innkallinger til avhør om hennes omvendelse og engasjement både i en husmenighet og på et barnehjem. Pastor Saeed Abedini, som ble dømt til åtte års fengsel i 2013 men løslatt tidligere i år, var knyttet til det samme barnehjemmet.

Tidlig i 2013 ble hun kalt inn av politiet på nytt og holdt i varetekt. Hun ble etter hvert dømt til fire års fengsel, anklaget for å ha truet rikets sikkerhet. Hun fikk ikke tilgang til advokat i løpet av rettsaken, og ingen av avhørene dreide seg om dette temaet. Hennes anke ble avslått. I juli 2013 begynte hun å sone straffen. Selv om de som er dømt til ti år eller mindre har rett til å søke om betinget løslatelse når de har sonet en tredjedel av straffen, har myndighetene nektet Maryam denne muligheten.

Maryam har en hjertesykdom som gjør at hun trenger regelmessig oppfølging og tåler store påkjenninger dårlig. I tillegg har hun utviklet en rekke andre fysiske plager, som smerter i ledd, blodmangel og diabetes. Fengselsmyndighetene har nektet henne nødvendig medisinsk behandling. Etter to runder med sultestreik i mai og juli fikk hun til slutt komme til sykehusbehandling, men begge gangene ble hun kalt tilbake til fengselet før behandlingen var ferdig, til tross for at hun var svært dårlig.

Maryam Naghash Zargaran kjemper en tøff kamp i et iransk fengsel. Vær med og signer appell på vegne av henne. Foto: Middle East Concern

La oss sammen kjempe for hennes løslatelse. Bli med og send appellen på hennes vegne!

Du finner ferdigformulerte brev og adressen du skal sende appellen til på våre nettsider: www.stefanus.no

Med vennlig hilsen

Lisa Winther
rådgiver menneskerettigheter

Oppdatering fra Iran

Tidligere i år ble Youcef Nadarkhani og hans kone Tina arrestert sammen med tre andre kristne iranere. Paret ble sluppet fri samme dag, mens de andre tre først ble sluppet fri mot kausjon etter noen uker. De er nå anklaget for å være en trussel mot Irans sikkerhet, og de tre mennene er også anklaget for å ha drukket alkohol ulovlig gjennom å ha deltatt i nattverd. Den 15. oktober skal saken deres opp på nytt. Dette er rett etter at denne appellen har gått i trykken. Vi appellerte for Youcef tre ganger i 2011 og 2012, da han var dømt til døden for apostasi; frafall fra islam.

Din stemme mot urett

Som appellvenn kan du gjøre en forskjell for dem som forfølges for sin tro. Et brev utfordrer myndigheter: Det kan få trosfrihetsfanger frikjent og det oppmuntrer den som lider!

SMS: Send **ROP** til **2377** for å motta appellene på SMS. Du blir belastet med 20 kr per appell over telefonregningen. Vi trykker og sender et eget brev for deg når du signerer via SMS. Enkelt for deg, og like effektivt for de som blir forfulgt for sin tro!

Dåp kan være farlig

«Der det er farlig å skifte tro» er tema for årets fakkeltog og «Søndag for de forfulgte». Retten til å skifte tro er en grunnleggende menneskerettighet, som i mange land er fraværende.

Tekst: Kristin Storaker

Religion er i mange land nært knyttet opp mot nasjonal identitet eller et middel for å holde et samfunn samlet. Når noen velger å gå vekk fra normen kan det føre til sterke reaksjoner. Ifølge en undersøkelse utført av Pew, hadde én av ti stater i verden i 2014 et regelverk som straffer apostasi, altså det å forlate en tro for en annen eller ingen tro. Dette er mest utbredt i muslimske land i Midtøsten og Nord-Afrika, men finnes også i f.eks. hinduistiske India. Senest i 2015 ble det i Myanmar vedtatt en ny lov som legger sterke restriksjoner på konvertering. Straffen for å skifte tro varierer fra land til land og fra bøter til dødsstraff.

Kan miste arverett

Konvertitter risikerer å få sine ekteskap annullert, å miste arveretten og å miste omsorgsretten for sine barn. De opplever ofte diskriminering innen utdanning, arbeidsliv, helsevesen, osv. I tillegg kommer diskriminering og trakassering fra det øvrige samfunnet, som familie, venner og naboer. I noen tilfeller tvinges konvertitten til rekonvertering – altså å gå tilbake til utgangspunktet. For noen konvertitter blir forfølgelsen så ille at de søker asyl i et annet land. Dessverre er det ikke uvanlig at mottakerlandet sår tvil om konverteringens ekthet og asylsøkerens egentlige tro. I noen tilfeller

I mange land er det farlig å være åpen om at man døper seg eller har forlatt en tro til fordel for en annen. «Der det er farlig å skifte tro» er tema for årets fakkeltog og «Søndag for de forfulgte». Illustrasjonsfoto: Pixabay.

sender de asylsøkerne tilbake til opphavlandet og den forfølgelsen de flykter fra.

Jenter særlig utsatt

Frihet fra tvang er et sentralt prinsipp i menneskerettighetene. Dessverre er det også et av prinsippene som stadig brytes. Her er det ofte et kjønnsaspekt inne i bildet, og kvinner og jenter fra minoritetsreligioner er særlig utsatt for tvang og/eller press til konvertering. For eksempel er bortføring, tvangskonvertering og tvangsgifting av kristne og hinduistiske jenter i Pakistan et problem. Vi ser også at ved tverreligiøse ekteskap er det ofte kvinnen som forventes og/eller presses til å skifte tro. Dette er også kjent fra vårt eget samfunn.

Begrensning på misjonsarbeid

Samtidig er menneskerettighetene tydelige på at man har rett til å forsøke – på fredelig og realt vis – å få andre til å konvertere til sin tro. Dette er svært omstridt i flere land, særlig der en statsreligion står sterkt. Flere land har illegitime begrensninger på misjons-

arbeid, som blant annet begrunnes med at det kan forstyrre offentlig orden eller oppfattes blasfemisk. Stater med en sterk knytning til en offisiell religion støtter ofte opp under majoritetens misjonsvirksomhet, mens de begrenser eller forbyr minoriteters misjonsarbeid.

Menneskerettighetene åpner opp for fredelig konkurranse mellom livssyn og opphetede diskusjoner rundt livsnære og sensitive temaer. Satt på spissen kan vi si at det er et åpent marked hvor den mest attraktive aktøren vinner. Dette kan medføre store endringer i et samfunn, hvor tradisjonelle verdier risikerer å bli byttet ut med nye. Dette kan oppleves skremmende, men det motsatte – å frata mennesket sin frihet til å tro det en vil – er mer skremmende.

Kilder: FNs spesialrapportør for trosfrihet, Heiner Bielefeldt, «Elimination of all forms of religious intolerance», 2012; Pew Research Center «Which countries still outlaw apostasy and blasphemy», 2016.

Ville bli krigner – ble kristen

There were so many people praying
for me, maybe more than 500 people.

«Hassan» var klar til å dø i kampen for islam. Møtet med amerikanske kristne ble så sterkt at han stilte spørsmål ved sin egen tro.

Tekst: Merete Gamst Strandberg

Vår partner Middle East Media lager videoer med vitnesbyrd på lokale dialekter fra den arabiske verden. De forteller viktige historier om omvendelse og tro. Dette er en av disse:

«Hassan» trodde han som muslim hadde en plikt til å sloss for Gud (Allah), islam og spredningen av islam. Hassan var klar til å dø for saken, men ble bekymret da moren tryglet ham om å la være.

– Selv om jeg ville kjempe og dø for saken, så var jeg redd. Hva om jeg drar, krigner og dør, og Gud blir sint på meg fordi jeg ikke lyttet til moren min?

Møtte kristne

Det endte med at Hassan dro til USA for å studere. Tanken var at han skulle reise ut for å spre islam. I Amerika kom han i kontakt med en kristen familie.

– Da jeg møtte familien, merket jeg at de var annerledes. Det var noe med moralen og måten de behandlet hverandre på: Disiplin, respekt og kjærlighet var tydelig til stede i deres liv. De hadde en unik fred over seg, og brukte å be i Jesu navn.

Noen år senere ble Hassan kjent med en kristen kollega og møtte hans familie. Også denne familien gjorde inntrykk på ham. Det var noe med måten de var på, som han ikke klarte å glemme.

– Dette kunne jeg ikke ignorere. Jeg ønsket å vite hemmeligheten: Hva var det som gjorde at de var slik?

Ikke tortur

Hassan ønsket å overbevise dem om at de tok feil, men familien fortalte ham om det gamle og nye testamentet, Jesus og kristendom generelt. Så fortalte de ham om korsfestelsen.

– Jeg begynte å forstå hva korsfestelsen dreide seg om. Det var ikke en torturprosess, som jeg brukte å tenke. Jeg begynte også å tvile. Trodde jeg på feil type islam?

Senere begynte Hassan å tvile på om islam i det hele tatt var riktig religion? Han fikk en idé om at han kunne bli med i kirka for å høre hva de lærte der.

Kanskje han slik kunne finne ut hvordan han kunne hjelpe dem til å bli muslimer.

– Dette skjedde samtidig med 11. september, og prekenen handlet om å elske sine fiender. Jeg skammet meg når jeg sammenlignet dette budskapet med min tanke om å dra ut for å drepe islams fiender. Her lærer Jesus oss å gi våre fiender en sjanse ved å be for dem, be om at de skal bli velsignet, og å tilgi dem. Dette åpnet mine øyne så jeg så hvem Jesus er.

Sto foran tronen

En vanskelig tid fulgte, der han blant annet gjentatte ganger drømte den samme drømmen:

– Jeg drømte at jeg var død, sto foran Guds trone, og at han stilte meg ett spørsmål: «Hvorfor fornektet du min sønn?» Dette var kanskje de vanskeligste tre månedene i mitt liv, fordi jeg visste at det handlet om liv og død, og om evigheten. Og det var muligens over 500 mennesker som ba for meg.

Hassan ble til slutt overbevist.

– Jeg ba Jesus om å være min Herre og frelser, å tilgi mine synder og å akseptere meg. Da jeg var en streng muslim, var jeg stolt. Da jeg møtte Jesus, skjønte jeg at jeg trengte Hans nåde.

Forfulgt for sin tro

Døden. Fengsel. Tortur. I mange land er det dette som venter deg hvis du endrer livssyn.

Tekst: Thea Elisabeth Haavet

Dødsdom for konvertering

Iran: Youcef Nadarkhani ble kjent over hele verden da han fikk dødsdom for frafall fra islam i 2010. Dette førte til store internasjonale protester, og dødsdommen ble opphevet i 2012. I mai i år ble han midlertidig arrestert på nytt, og anklaget for å ha truet rikets sikkerhet.

Foto: Morning Star News

Drept av maskerte menn

Somalia: To maskerte menn drepte firebarnsfarens og konvertittens Ahmed Ali Jimale (42) utenfor huset hans i en landsby i Somalia. Han hadde lenge mottatt dødstrusler på mobilen, og man tror morderne var islamske ekstremister.

Foto: Morning Star News

Ble slått bevisstløs

Uganda: 21 år gamle Fatuma ble slått bevisstløs med et metallobjekt av sin ektemann, etter at hun hadde besøkt en lokal kirke og bestemt seg for å bli kristen. Naboene reddet den blødende kvinnen og tok henne med til sykehuset. Ektemannen og hennes foreldre vil ikke ha noe med henne å gjøre.

Foto: Morning Star News

Nektet ny ID

Egypt: 2. august 2007 ble Mohammed Hegazy historisk da han gikk til sak mot myndighetene fordi han ikke fikk lov til å endre ID fra muslim til kristen. Etter en ni år lang kamp uten å nå fram, men med gjentatte drapstrusler, siktelser, arrestasjoner og trakassering og tortur i fengsel, erklærte han i høst at han har gått tilbake til islam.

Foto: Morning Star News

Jaget fra landsbyen

Mexico: Lauro Pérez Núñez, som konverterte fra katolisisme til protestantisk tro, ble kastet ut av sin landsby av lokale myndigheter, fordi han ikke lenger ville tilhøre den lokale kirken, som blander paganisme og katolisisme. Han er flere ganger blitt fengslet og bedt om å fornekte sin nye tro. Den lokale skolen nekter også å la barna hans gå der.

(Kilde: World Watch Monitor)

Foto: Coordinación de Organizaciones Cristianas

Dømt til døden

Saudi-Arabia: Ashraf Fayadh (35) er en palestinsk poet og artist født og oppvokst i Saudi-Arabia. 17. november 2015 ble han dømt til døden for apostasi (frfall fra islam). Han ble siktet fordi han angivelig stilte spørsmålsteget ved religion og spredte ateisttanker gjennom sin poesi. Dødsdommen ble omgjort til 800 piskeslag og åtte års fengsel i februar 2016.

Foto: www.ashraffayadh.com

Dømt til arbeidsleir

Kasakhstan: Konvertitten og åttebarnsfare Yklas Kabduakasov ble dømt til to år i arbeidsleir for å ha oppfordret til «sosialt, nasjonalt og religiøst hat». Kristne i Kasakhstan tror han ble rammet på grunn av sin konvertering, og fordi han ofte har snakket med andre om sin tro.

Foto: privat

Stukket i hjel

Bangladesh: Den kristne konvertitten og firebarnsfare Hossain Ali (68) ble drept da tre menn på motorsykel angrep ham med kniv. Han ble stukket i hjel på stedet. Lokale islamister hadde lenge truet ham og presset ham til å konvertere tilbake til islam.

(Kilde: barnabasfund.org)

Foto: Pixabay

Slått med elektrisk kabel

Vietnam: Ni år gamle Hang Thi Dia og familien hennes ble angrepet av en mobb og slått med elektriske kabler fordi de ikke ville gå tilbake til landsbytroen og ofre til forfedrene. Hendelsen skjedde på ordre fra lokale sikkerhetsoffiserer. Huset deres ble robbet og familien fordrevet fra landsbyen.

Foto: Morning Star News

Fikk fengselsstraff

Algerie: Konvertitten Slimane Bouhafis (49) ble dømt til tre år i fengsel for blasfemi mot islam og profeten. Han skrev på Facebook at lyset fra Jesus vinner over løgneren til islam og dens profet, og postet et foto av en islamsk terrorist som henretter en sivilist.

Foto: World Watch Monitor

Foto: Morning Star News

Torturert for troen

India: Hinduekstremister bortførte og torturerte Joginder Gold (30) i tre timer mens han hang opp ned på et tre, fordi han hadde konvertert til kristendommen fra hinduismen. Da de trodde han var død, tok de ham ned og gjemte ham under noen planter. Da kristne ledere anmeldte saken til politiet, gjorde de ingen ting, men satte spørsmålsteget ved om Golds konvertering var lovlig.

Foto: Morning Star News

Jult opp og truet

India: Tre hinduekstremister jult opp og truet med å drepe Laxmi Sovi og de to barna hennes i 2013, fordi de hadde konvertert til kristendommen. De truet også med å voldta tenåringsdatteren hennes, og de ødela huset deres. Familien måtte flykte.

Tilgivelsens under

En iransk familie opplevde at sønnen deres ble drept, og ønsket å se drapsmannen død. Men det var før de lærte om Kristi tilgivelse.

Tekst: PARS. Oversatt og bearbeidet av Merete Gamst Strandberg

Narineh studerer jus i Iran, og er dessuten elev ved PARS teologiske senter. En dag kom hun over en sak som gikk slik inn på henne at hun kontaktet de involverte for å fortelle dem om Jesus. Her er historien:

For to år siden var det en slåsskamp mellom Afshin og Feridoon, to 17 år gamle gutter. Feridoon slo Afshin i hodet med en knust glassbit, og det førte til at Afshin døde tre dager senere. Feridoon ble arrestert, sendt til et lokalt fengsel og dømt til døden. Etter som han var så ung, ble henrettelsen utsatt til senere. Ferdidoons familie hadde ikke mye penger. Moren hans døde tidlig, og hans gamle far hadde store problemer med å forsørge familien. På grunn av deres lave inntekt, fant retten en billig advokat til å forsvare ham. Men advokaten lyktes ikke, og Feridoon ble dømt til døden en gang til.

Det som skjedde på korset ble avgjørende for drapsmannens liv. Foto: Pixabay.

Nær henrettelse

Da Narineh leste om saken et par år senere, forsto hun at Feridoon snart kom til å bli henrettet. Hun ønsket å møte Feridoon, og fikk tillatelse fra en av foreleserne til å besøke ham i fengselet. Da hun møtte ham begynte Feridoon å gråte, og tryglet henne om å hjelpe ham så han slapp unna henrettelse. Narineh fortalte ham om Jesus

Kristus, og ba Feridoon om å stole på Ham. Dagen etter besøkte Narineh Afshins familie. Hun fortalte også dem om Guds kjærlighet og nåde.

På grunn av den store lidelsen de opplevde da sønnen døde, var de ikke så interessert å høre hva Narineh hadde å fortelle. Tvert om fortsatte de å insistere på at Feridoon skulle henrettes. Narineh leste Bergprekenen for dem, og

SØNDAG FOR
DE FORFULGTE
2016

DER
DET ER
FARLIG
Å SKIFTE
TRO

SJEKK UT RESSURSBANKEN

Ønsker du mer kunnskap om «Søndag for de forfulgte», eller ønsker inspirasjon til markeringen av den? I ressursbanken på vår nettside stefanus.no finner du mange gudstjenesteforslag, prekantips, bakgrunnsartikler, filmer, bønner, salmeforslag og ressurser for barn og ungdom.

Ifølge vår partner PARS, som utdanner kristne ledere i Iran, er det minst én million iranere som har en dyp respekt og kjærlighet for Jesus. Men det er veldig vanskelig å være kristen i Iran, spesielt om man har konvertert fra islam. Illustrasjonsfoto: Herman Kasper (fått fra PARS teologiske senter).

snakket om tilgivelse, men det hadde ingen effekt. Før hun gikk, ga hun dem telefonnummeret sitt, så de kunne kontakte henne om de hadde noen juridiske spørsmål. Hun oppfordret dem også til å forstå hvor viktig det er å tilgi.

Drøm om korset

En uke senere ringte Afshins mor til Narineh og fortalte henne at hun flere netter på rad hadde drømt at Kristus døde på et kors. I drømmene så hun Jesus på korset. Han viste ingen tegn til hat, men hadde øynene fulle av kjærlighet og ba om at man skulle tilgi andre. Afshins mor spurte om Narineh kunne besøke dem en gang til, og denne gangen viste de ingen motstand mot det hun sa. De lyttet derimot til alt hun fortalte. De fikk en Jesus-film av Narineh, og hun oppfordret dem nok en gang til å forstå viktigheten av tilgivelse.

Narineh fikk lov til å besøke Feridoon en gang til før han skulle henrettes.

Hun oppfordret ham igjen til å be i Jesu navn, og forsikret ham om at Gud elsket og ikke hadde forlatt ham. Det var fem dager igjen til henrettelsen.

Endring i hjertet

To dager før henrettelsen opplevde Afshins familie en radikal endring i hjertet. Den hellige ånd hadde berørt hjertene deres gjennom Narinehs besøk og filmen om Jesus. De bestemte seg derfor for å besøke Feridoon i fengselet, og fortalte ham at de tilga ham. Så gikk de til fengselskontoret og bekreftet skriftlig at de ikke lenger ønsket at han skulle henrettes. Alle til stede i fengselet fikk tårer i øynene. De kunne ikke forstå hvordan Afshins familie kunne tilgi Feridoon, han var jo tross alt skyld i sønnens død.

– Takk Kristus!

Dagen etter ble Feridoon løslatt. Det første han gjorde var å dra til Afshins familie for å takke dem. De svarte: «Takk Kristus! Det var han som hjalp oss til å vise nåde, og det var han som ønsket at vi skulle finne et nytt liv.» Narineh ble spurt om å være sammen med dem den ettermiddagen. «Det nye li-

vet» preget stua til Afshins familie, og alle til stede valgte å følge Jesus. Hat ble erstattet med kjærlighet, nåde og tilgivelse. Ikke lenge etter ble Feridoons familie også troende, og i dag leder begge familiene husmenigheter.

(Vi har fått denne historien fra vår prosjektpartner PARS teologiske senter, som i hemmelighet utdanner kristne ledere i Iran.)

Bli med!

Ønsker du å støtte vårt arbeid i land der det er farlig å skifte tro? Din støtte vil primært gå til arbeid i Iran og på Den arabiske halvøy. Eventuelle overskytende midler går til Stefanusalliansens generelle arbeid for forfulgte kristne. Benytt giroen vedlagt bladet eller bruk kontonr. 3000 14 57922. Merk gaven «Iran og Den arabiske halvøy».

Syria

- 17 mill. innbyggere.
- Republikk under autoritært styre. (Preget av krig.)
- Muslimer 87 % (sunni 74 %, alawi, ismaili og sjia 13 %), kristne 10 %, drusere 3%.
- Borgerkrig og fremveksten av Islamsk Stat (IS) og andre ekstremistgrupper har ført til store lidelser for sivilbefolkningen. Religiøse minoriteter, deriblant kristne, er ekstra utsatte. Mange flykter.

Tyrkia

- 79,4 mill. innbyggere.
- Parlamentarisk republikk.
- Muslimer 99,8 % (flest sunni), andre (hovedsakelig kristne og jøder) 0,2 %.
- Etter militærkuppet i sommer ble religiøse minoriteter utpekt som syndebukker og utsatt for tilfeller av hatkriminalitet. I 2015 fikk mange protestantiske ledere IS-inspirerte trusler rettet mot seg. Protestantene sliter med statlig registrering og bygging av kirker. Særlig konvertitter møter lokal motstand. Obligatorisk partisk religiøs undervisning i skolen.

Indonesia

- 255,9 mill. innbyggere.
- Republikk.
- Muslimer 87 %, kristne 10 %, hinduer 2 %, andre 1 %.
- Landet har en historie av etniske spenninger og grov sekterisk vold på begynnelsen av 2000-tallet. Intoleransen øker og truer landets trosfrihet og religiøse minoriteter.

Egypt

- 88,4 mill. innbyggere.
- Republikk.
- Muslimer (flest sunni) 90 %, kristne 10 % (majoriteten er koptisk-ortodokse).
- President al-Sisi strammer grepet, og menneskerettighetssituasjonen forverres. Samfunnet blir mer polarisert. Bruken av blasfemilover fortsetter, det gjør også tilfeller av sekterisk vold, særlig i sørlige Egypt. En ny, omstridt lov som regulerer bygging av kirker ble vedtatt i august 2016.

Andre områder

der religions- og trosfriheten er under sterkt press:
Bangladesh, Cuba, Den arabiske halvøy, Kasakhstan, Aserbajdsjan, Turkmenistan, Afghanistan, Kenya, Laos, Malaysia, Maldivene, Nepal, Nord-Afrika, Sentral-Afrika, Somalia, Sri Lanka, Sudan, Usbekistan, Tadsjikistan.

Hviterussland

- 9,6 mill. innbyggere.
- «Republikk»; de facto diktatur.
- Ortodokse 48 %, katolikker 7 %, andre 4 %, ikke-troende 41 %.
- President Lukashenko ble gjenvalgt i 2015, har sittet siden 1994. Myndighetene kontrollerer religiøs virksomhet gjennom sikkerhetsapparat og byråkrati. Arrestasjoner, overvåking, høye bøter for «illegal» religiøs virksomhet, men vanskelig å få godkjent religiøs aktivitet.

Russland

- 142,5 mill. innbyggere.
- Føderasjon (46 provinser, 21 republikker, 16 andre enheter).
- Russisk-ortodokse 15–20 %, andre kristne 2 %, muslimer 10–15 %. Russland har mange ikke-praktiserende og ikke-religiøse. Offentlig godkjente religioner er ortodoks kristendom, islam, jødedom og buddhisme.
- Økning av menneskerettighetsbrudd og innskrenkninger av sivilsamfunnet. Økt intoleranse for «fremmede» religiøse grupper. En ny terrorlov av juni 2016 legger sterke begrensninger på religiøs aktivitet som myndighetene kan klassifisere som misjonering.

Trosfølgelse i verden 2016

Nigeria

- 181,5 mill. innbyggere.
- Føderal republikk.
- Muslimer 50 %, kristne 40 %, animisme 10 %.
- Lavt restriksjonsnivå fra sentrale myndigheter. Islamistene i Boko Haram terroriserer myndigheter, kristne og muslimer nord og sentralt i landet. Voldelige islamister fra fulani-folkegruppen utgjør en stor trussel.

Irak

- 37 mill. innbyggere.
- Føderal parlamentarisk republikk.
- Muslimer 99 % (sjia 60–65 %, sunni 32–37 %), kristne og andre 1 %.
- Terrorgruppa Islamsk Stat (IS) går brutalt fram mot religiøse minoriteter, særlig kristne og jesidier. Kristne er fordrevet fra sine kjerneområder og lever som flyktninger i Kurdistan eller utlandet. Antallet kristne mer enn halvert siden 2003. Kristne og andre religiøse minoriteter havner i skvis i konflikter mellom sjia og sunnimuslimer, og arabere og kurdere.

Iran

- 81,8 mill. innbyggere.
- Teokratisk republikk.
- Muslimer 99 % (shia 90–95 %, sunni 5–10 %), zoroastere, kristne, jøder m. fl. 1 %.
- Sharialovene forbyr konvertering fra islam. Siden valget i 2013 har antall fengslinger av religiøse minoriteter økt. I januar 2016 var ca. 90 kristne i varetekt, fengsel eller ventet på rettssak på grunn av sin tro. Særlig konvertitter fra islam og kristne i husmenigheter er utsatte. Utbredt trakassering og tortur i fengslene. Bahaiene forfølges kraftig.

Kina

- 1,36 milliarder innbyggere.
- Kommunistisk republikk.
- Offisielt ateistisk stat, men taoisme og buddhisme er svært utbredt. Buddhis-ter 18 %, kristne 5 %, muslimer 2 %, folkereligion 22 %.
- Forholdene varierer kraftig. Noen steder er friheten stor, andre steder utsettes særlig husmenighetene for arrestasjoner og politifølgelse. Myndighetene har slått hardere ned på sivilsamfunnet siden 2013, og flere hundre kors og kirker er ødelagt.

Myanmar (Burma)

- 56,3 mill. innbyggere.
- Parlamentarisk republikk.
- Buddhister 88 %, kristne (baptister og romersk-katolske) 6 %, muslimer 6 %, andre 2 %.
- Mye positivt de siste årene. Diskriminering, hatefulle utsagn og voldelige angrep fra buddhistiske ekstremister mot religiøse minoriteter er fremdeles et problem. Fire lover som skal «beskytte rase og religion» setter sterke restriksjoner på konvertering. Grove overgrep mot rohingyamuslimene. Krig i delstatene Kachin og nordlige Shan.

Nord-Korea

- 24,9 mill. innbyggere.
- Kommunistisk republikk; de facto diktatur.
- Tradisjonelt har buddhisme og konfusianisme stått sterkt. Noen er også kristne og tilhengere av chondogyo (gammel koreansk tro).
- Organisert religiøs aktivitet nærmest ikke-eksisterende, utenom noen statskontrollerte kirker i hovedstaden som eksisterer for å skape en illusjon av trosfrihet. Religiøse stemples per definisjon som «fiender av staten» og sendes ofte i fangeleirer.

Vietnam

- 94,3 mill. innbyggere.
- Kommunistisk republikk.
- Buddhister 8 %, romersk-katolske 7 %, andre 3 %, ingen religion 82 %.
- Grad av trosfrihet avhenger av hvor man bor og hvilken religiøs/etnisk gruppe man tilhører. Protestanter, katolikker og noen buddhistgrupper er sårbare for sterke myndighetsrestriksjoner. De opplever overvåking, diskriminering, trakassering og arrestasjon av rettighetsforkjempere og kirkeledere, samt tilfeller av tortur og utenomrettslige drap.

Eritrea

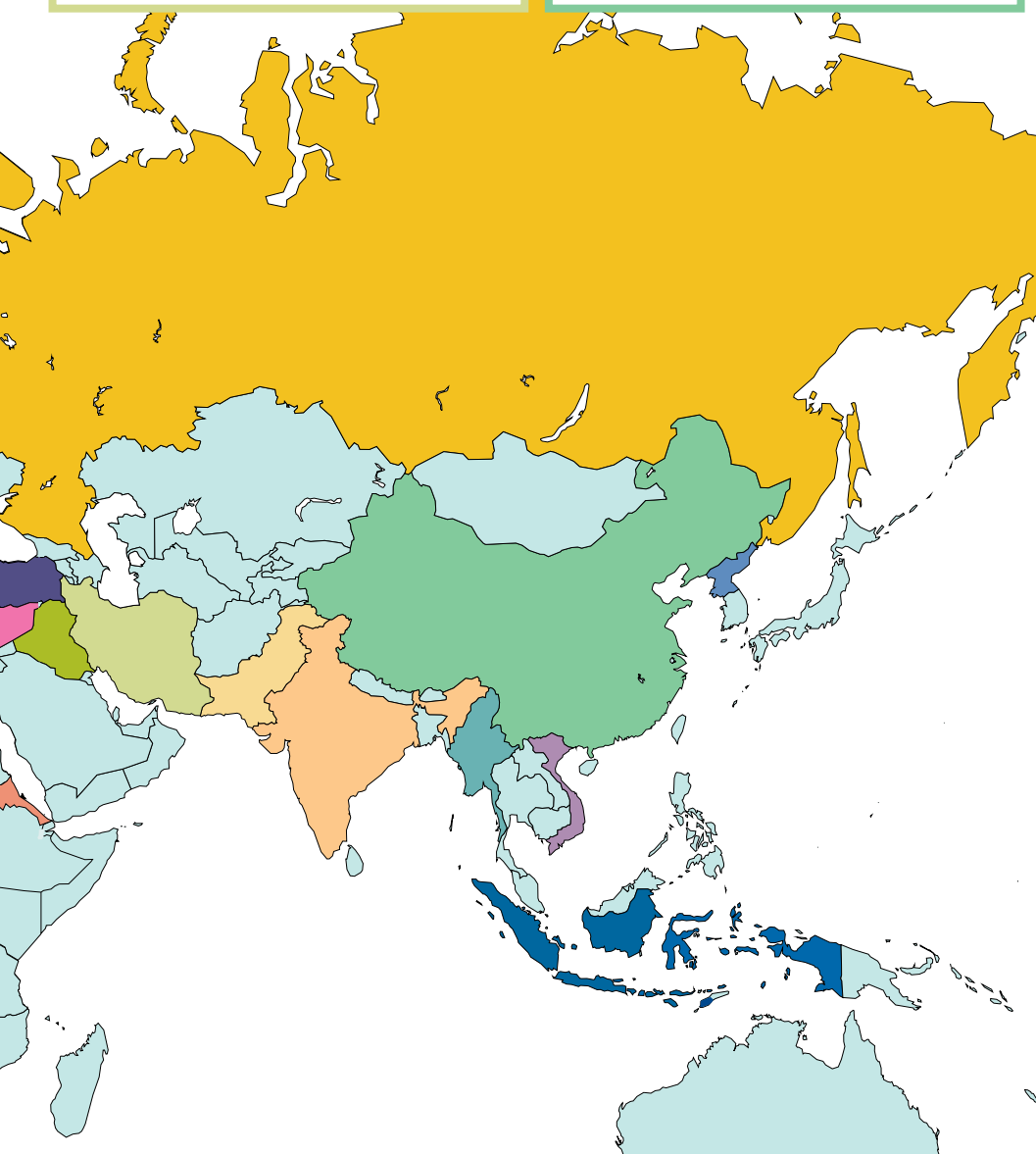
- 6,5 mill. innbyggere.
- Republikk, ettpartistat.
- Cirka halvt om halvt med muslimer og kristne.
- Streng statlig kontroll over det religiøse landskapet. Sunniislam, Den romersk-katolske kirke, Den koptisk-ortodokse kirke og Den lutherske kirke er godkjent, andre trosretninger er forbudt. Vilkaflig fengsling og tortur er utbredt.

Pakistan

- 199 mill. innbyggere.
- Islamsk, føderal parlamentarisk republikk.
- Muslimer 96 % (sunni 85–90 %, sjia 10–15 %), kristne og andre 4 %.
- Blasfemiloven rammer uskyldige kristne, hinduer og muslimer hardt. Flere attentater mot politikere som vil avskaffe blasfemilovene. En stadig strøm av overgrep og angrep, særlig mot kristne og ahmadiyyamuslimer. Bortføring og tvangsgifting av hinduer og kristne jenter.

India

- 1,25 milliarder innbyggere.
- Føderal parlamentarisk republikk.
- Hinduer 80 %, muslimer 14 %, kristne 2 %, sikher 2 % og andre 2 %.
- Kristne, muslimer og sikher har opplevd en jevn økning i angrep og diskriminering siden BJP, som kobles til den hindunasjonalistiske bevegelsen, vant valget i mai 2014. Antikonverteringslover i flere delstater. Dalitene undertrykkes kraftig.

MYANMAR

Fredskonferanse i Myanmar

Over et halvt år har gått siden National League for Democracy (NLD) og Aung San Suu Kyis fredelige maktovertakelse i Myanmar etter landets første ordentlige valg på 25 år. Siden maktskiftet har Aung San Suu Kyi gjennomført en storstilt fredskonferanse med representanter fra nesten alle de etniske nasjonalitetene. Konferansen bar det symbolske navnet Panglong-konferansen, etter Aung San, Burmas frigjøringshelt og Suu Kyis fars fredskonferanse i 1947.

NLD-regjeringen har tatt offentlig avstand fra den nasjonalist-buddhistiske Ma ba tha-bevegelsen, som kjemper for beskyttelsen av «rase og religion» i Myanmar, og som har bidratt til en økning av samfunnsfiendtlighet og hatefulle ytringer mot landets religiøse minoriteter, især rohingyamuslimene.

Aung San Suu Kyi har gjennomført en storstilt fredskonferanse i Myanmar. Foto: Htoo Tay Zar, CC BY-SA 3.0.

I september ble det etablert en komité ledet av tidligere generalsekretær i FN, Kofi Annan, som skal undersøke årsaken til konflikten og komme med løsningsforslag.

Til tross for store framskritt gjenstår ennå mange utfordringer. Militæret har fremdeles makt via sin grunnlovsfestede 25 % representasjon i parlamentet samt ministerpost i tre sentrale departementer: innenriks-, grense- og forsvarsdepartementet.

Krigen herjer i delstatene Kachin og nordlige Shan, og i det siste har det også kommet rapporter om voldsutbrudd i Karen. Over 120 000 mennesker i Kachin har måttet forlate sine hjem og over 130 000 rohingyamuslimere bor i leirer for internt fordrevne. Viktige steg i riktig retning er tatt, men veien mot fullstendig demokrati og etterlevelse av menneskerettighetene er bare så vidt påbegynt.

(Kilde: Ben Rogers, Christian Solidarity Worldwide)

ETIOPIA

Bygg på gang

Generalsekretær Hans Aage Gravaas og prosjektsjef Kai Tore Bakke besøkte Etiopia i slutten av august. Målet for turen var å slutføre og kvalitetssikre avtalen med Mekane Yesus-kirken om oppstart av arbeid blant det strengt muslimske Afar-folket i den nordøstlige delen av Etiopia.

I første fase av prosjektet skal det bygges et gjestehus med forsamlingslokale og kontorfasiliteter i provinshovedstaden Semera. Med dette som utgangspunkt planlegges ulike evangeliske og diakonale aktiviteter i en region som har høy prioritet i kirkens egen strategiplan. Stefanusalliansen bidrar til nødvendig infrastruktur og kapasitetsbygging i et klimatisk tøft område, med lang avstand både til hovedkontoret i Addis Abeba og til nærmeste synode som ligger i Desse, 25 mil unna.

Vårt bidrag vil også være en god plattform for andre utenlandske partnere som måtte ønske å bidra til at kir-

ken når sine mål. Stefanusalliansens styre og kirkens egne organer har begge godkjent prosjektet, og byggeprosjektet er i gang.

Semera er provinshovedstad og kommunikativt knutepunkt for Afar-regionen. I denne byen ligger et regionalt regjeringsuniversitet med mange tilreisende studenter. En stor andel av disse er evangeliske kristne fra andre deler av landet. Disse trenger et sted hvor de kan samles. Studentene brenner også for å få kontakt med Afar-folket. Mekane Yesus-kirkens utviklingsavdeling nyter stor tillit blant lokalbefolkningen og vil bli en viktig bidragsyter til ulike diakonale fremstøt. Ikke langt fra Semera ligger det også flyktningleirer med en stor andel eritreere. Kirken ønsker også å gjøre noe for disse.

Etiopia er et land som beveger seg i totalitær retning. Det er økende politisk uro i landet. Kirken ønsker også at Stefanusalliansen bidrar til lederutvik-

Stefanusalliansens Hans Aage Gravaas og Kai Tore Bakke har sluttført avtalen med Mekane Yesus-kirken i Etiopia. Foto: Stefanusalliansen

ling. Et aktuelt fokusområde er undervisning av ledere på ulike nivå i trosfrihet som grunnleggende menneskerettighet.

– Dette samarbeidet gir oss mange muligheter i Etiopia og er samtidig en god utsiktspost for mulige oppgaver i andre land på det svært turbulente Afrikas Horn, sier generalsekretær Hans Aage Gravaas.

VIETNAM

Bibelskole for hmongfolket

I Sørøst-Asia finner vi et av vår tids store misjonsunder. En livskraftig kirke har vokst frem blant hmongfolket. De bor i Vietnams høyland, Laos, Burma, Thailand og Kina. Folket har sin opprinnelse i Kina, hvor de kalles Miao, men har på grunn av forfølgelse flyktet sørover til Indokina.

Hmongfolket er ikke bare én etnisk gruppe, men et konglomerat av 89 forskjellige undergrupper med egne skikker og språk. Man snakker om blå hmong, hvit hmong, stripete hmong og blomsterhmong. Språkene er såpass forskjellige at de fleste forstår bare en eller to dialekter i tillegg til sin egen.

I Vietnam kom de første hmong til kristen tro i 1986. Siden den gang har veksten vært eksplosiv og ganske enestående i misjonssammenheng. Vekelsen startet ved at en fra hmongfolket i Laos ble kristen og begynte å formidle evangeliet over radio. Mange kom til tro og begynte å vitne for familie og venner. En regner i dag med at det er over 300 000 kristne blant hmongfolket bare i Vietnam.

Selv snakket vi med en som ble døpt da han var 14 år gammel. Hans far hadde kommet til tro ved å høre på kristne radiosendinger. Slik lærte han også hvordan han skulle gå fram som en Jesu disippel. Han skjønte at de

Bare i Vietnam finnes det visstnok over 300 000 kristne blant hmongfolket. Foto: Stefanusalliansen.

måtte bli døpt, men de hadde ingen pastor. Derfor døpte han først seg selv, og deretter 200 andre.

En slik vekst stiller en ung kirke overfor formidable utfordringer. De trenger å få grunnleggende bibelkunnskap, og lederutvikling og teologisk skoling er viktig.

Utfordringen er at mange hmongfolk bor i Laos og Vietnam, hvor de forfølges både av myndighetene og vanlige folk. For å gi kirken sårt tiltrengt opplæring har Stefanusalliansens partner, Hmong Ministry, etablert en bibelskole i Udon Thani, en by i Nordøst-Thailand, helt ved grensen til Laos.

Leder for internasjonal avdeling besøkte prosjektet i september, og gledet seg over møtet med ivrige studenter

fra Laos og Vietnam som ivrig studerte Bibelen. Det har vært en lang prosess, og i disse dager starter vi å bygge det første permanente bygget med klasserom og bibliotek. Skolen har startet opp i midlertidige lokaler, og forholdene er enkle. Studentene bor i en brakke med jordgulv, og har harde trefjøler med et tynt teppe over til seng.

Stefanusalliansens kall er å bringe evangeliet til dem som lever i områder hvor forkynnelse hindres og kirken forfølges. På en svært konkret måte realiserer vi det kall Gud har gitt oss ved å bidra til at hmongfolket får sin egen bibelskole. Be for skolen, for studenter, lærere og selve byggeprosessen, at skolen må bli til Guds ære og at studentene blir utrustet til all god gjerning for evangeliet.

TYSKLAND

IPP-møte i Berlin

I midten av september var over 100 parlamentarikere fra ca. 60 land samlet i Berlin for å finne ut hvordan de sammen kan bidra til å bedre trosfrihetssituasjonen i verden. Det var International Panel of Parliamentarians for Freedom of Religion or Belief (IPP FoRB), sammen med tyske kristendemokrater, som stod bak konferansen. Angela Merkel åpnet den siste dagen av konferansen – til glede og oppmuntring for mange av parlamentarikerne som daglig står i trosfrihetsutfordringer. Stefanusalliansens menneskerettighetsrådgivere Lisa Winther og Kristin Storaker var til stede på den siste dagen i Berlin, sammen med blant andre UD's nye spesialutsending for trosfrihet Roald Næss og Venstres Abid Raja.

Abid Raja var blant deltakerne på IPP-konferansen i Berlin. Foto: Kristin Storaker.

Urkirkens kristne klamrer seg til håpet

Militante islamister har drept eller drevet de fleste kristne i Irak og Syria på flukt. I det sørøstlige Tyrkia er et par tusen ortodokse kristne uskyldig part i krigen mellom tyrkiske og kurdiske styrker. Bare de mest standhaftige tror på en framtid for urkirkens kristne i det gamle Mesopotamia.

Tekst: Jan-Eivind Viumdal

Vakkert plassert i det duvende landskapet mellom elvene Eufrat og Tigris lå klostre, kirker og kristne landsbyer en gang tett i tett. Et av få klostre som fremdeles er i funksjon er Safranklosteret, nær byen Mardin i Tyrkia. Her finner vi Stefanusalliansens samarbeidspartner, erkebiskop Saliba Özmen og hans nære medarbeider Yusuf Beğtaş.

Overlevelse eller utryddelse

Med hjelp fra Stefanusalliansen har Yusuf Beğtaş rigget til et enkelt kontor i byen Mardin. Han arbeider utrettelig med å bygge broer til majoritetsbefolkningen i området, gi kristne mot og håp, påvirke lokale og nasjonale myndigheter, videreføre språk og kultur og kjempe for kristnes landrettigheter og rett til å utøve sin tro.

– Situasjonen er dramatisk. Det handler om liv og død. Overlevelse eller utryddelse. Folk er redde og usikre, både med tanke på det som skjer i nabolandene Irak og Syria, men også fordi situasjonen i Tyrkia er spent. Men vi må aldri miste håpet og troen på en bedre framtid. Derfor er vi veldig takknemlige for Stefanusalliansens støtte. Den er med på å gi oss håp om et fortsatt kristent nærvær i regionen, sier Yusuf på telefon fra Mardin.

Turistene uteblir

Stefanusalliansen har besøkt området flere ganger i perioden 2010 til 2014, spesielt i forbindelse med CD-innspillingen «Sangen fra Katakombene» med koret SKRUK. Men etter at den væpnede konflikten mellom tyrkiske myndigheter og kurdere blusset opp i 2015,

har det vært umulig for oss å besøke området.

Klostrene og mange av de kristne i området er avhengige av at det kommer turister. Når besøkene uteblir, slik som det siste året, får det store følger for økonomien. Samtidig har drømmen om at kristne kan vende tilbake til sine forfedres land fått et kraftig skudd for baugen.

Mistet eiendom

En av hindringene for at kristne kan returnere til regionen Tur Abdin, er at et stort antall av de eiendommer og landområder som engang tilhørte syriakere* nå enten er ekspropriert av myndighetene eller overtatt av lokale kurdere.

Fram til slutten av 1990-årene ble mange syriakere drept eller tvunget til å flykte fra Tur Abdin i Tyrkia til Vesten. Særlig var masseflukten stor på 80- og 90-tallet.

Landsbyen Mzizah hadde for eksempel mer enn 200 syriakiske familier i 1970. I 2014 bodde kun åtte syriakiske familier i landsbyen, som på dette tidspunktet var forvandlet til en kurdisk landsby. I landsbyen Aynwardo bodde det 300 syriakiske familier tidlig på 1960-tallet. I 1985 var antallet familier redusert til det halve. Ved utgangen av 2015 bodde det kun fem kristne familier i Aynwardo. Byen Azakh (også kalt Idil) besto i 1964 av 3 500 innbyggere. Alle var kristne syriakere. I 2015 hadde byen en kurdisk befolkning på omtrent 30 000 mennesker. Kun 50 innbyggere var syriakere.

Glimt av håp

Midt i all denne håpløsheten gir Yusuf Beğtaş oss et ørlite glimt av håp:

– I den lille kristne landsbyen Hassana, ved føttene til Cudi-fjellene nær den syriske

og irakiske grensen, har de syrisk-ortodokse kristne fått tilbake eiendomsretten til landsbyen som måtte evakueres i 1993. Fem familier har bygget hus og slått seg ned i den forlatte landsbyen. Fire familier planlegger å bygge her.

– Mange ganger blir livet snudd på hodet i vår del av verden. Men folk her har lært å holde ut lidelser og glede seg over de små ting i livet. Selv det at mennesker som har emigrert til Vesten ønsker å bli begravet i sine fedres land er et tegn på håp, for dem som leter etter håp midt i sorgen. Jeg har nettopp deltatt i en begravelse til en emigrant som ønsket å bli begravet i sine forfedres jord i Hassana, forteller Yusuf Beğtaş.

Fanget av kryssild

De syrisk-ortodokse kristne er blant verdens aller eldste kristne kirker. Deres språk er arameisk, Jesu eget språk, og deres eldste messe er skrevet av Jesu bror, Jakob. Ifølge tradisjonen ble

Yusuf Beğtaş deltar i en begravelse i den lille byen Hassana. Denne ble evakuert i 1993, men nå har noen syrisk-ortodokse kristne flyttet tilbake til den forlatte landsbyen. Når mennesker som har emigrert til Vesten velger å bli gravlagt i landsbyen, gir det håp for dem som er igjen.
Foto: Bildene i denne saken har vi fått fra Yusuf Beğtaş.

kirken grunnlagt av apostelen Peter i Antiokia i år 37. I dag er restene etter denne tidlige kristne kirken fanget i kryssilden mellom stridende parter, som i mange tilfeller helst skulle sett den helt ødelagt. Dette har syriakerne opplevd før. Lenge kjempet romere og persere om landområdene. Araberne kom på 600-tallet. Senere kom tyrkiske seldsjukker, og så mongolene. Alltid fulgte ødeleggelse og død i inntrengernes spor.

Tre massakrer

I mer moderne tid har syriakerne blitt utsatt for tre større massakrer. I 1843 ble en femtedel av befolkningen drept i angrep anført av den kurdiske lederen Bader Khan. I årene 1914–1923 gikk tyrkere og kurdere til angrep på kristne i det som

noen år senere skulle bli staten Tyrkia. Nær 1 500 000 armenere, 500 000 syriakere og 350 000 grekere ble drept. Mange ble deportert eller flyktet. I tillegg ble enorme mengder eiendom og landområder overtatt av overgriperne. I 1933 ble mer enn 60 kristne byer i Irak lagt i grus og plyndret på ordre fra den arabisk-irakiske generalen Bakir-sidqi. I tillegg til disse tragediene har hverdagen til kristne i disse områdene hele tiden vært preget av sterk undertrykkelse. Blant annet gjennom vold, trusler og drap, plyndring og ødeleggelse av eiendom og diskriminering i utdanning og arbeidsliv. De siste årene har voldelige islamister, særlig knyttet til den islamske staten (IS), videreført den barbariske forfølgelsen og nedslaktingen av urkirkens folk.

Eksempel på en akademisk journal på arameisk som Yusuf er ansvarlig for. Arameisk var språket Jesus snakket.

Skulder ved skulder

Som kristne i vest opplever Stefanusalliansen det som et moralsk ansvar å stå skulder ved skulder med våre søsken i øst. Bibelens ord «for om ett lem lider, lider alle de andre med», er talende. Dersom kristne fra den tidlige kirke forsvinner fra sine opprinnelige landområder, er det ikke bare de som mister noe svært viktig. Også for kristne i Vesten vil det være et enormt tap. Både fordi en del av vår felleskristne arv da vil være tapt for alltid, men også fordi vi mister gode muligheter til å lære av disse kristne. Dette folkets spiritualitet, med en tro som er så hardt prøvet, representerer en dybde og erfaring som ikke bare er verdifull, men også viktig, for kirken i Vesten.

Det er tre ting som særlig kjennetegner den syriakiske identiteten: Deres historiske kristne tro, språket arameisk og deres bånd til landområdene i Tur Abdin. Alle tre er av stor betydning.

Nå må ikke kirken i Vesten sove. Syriakerne, folket som gjennom generasjoner har vært fanget i kryssilden mellom mange stridende parter, kjemper en desperat kamp for overlevelse. De trenger vår støtte.

*Begrepene syriaker, syrer, syrianer, arameer og assyrer går noen ganger over i hverandre. Vi har valgt å bruke syriaker som et samlebegrep. Syriakerne som omtales her tilhører i stor grad den syrisk-ortodokse kirke.

Ny kirkelov

– vedvarende utfordringer

Den koptiske kirken har ventet 160 år på ny kirkelov. Den nye loven som kom i høst slår fast at det ikke lenger er presidenten som skal godkjenne søknader om nye kirkebygg. Men trosfriheten har fortsatt trange kår i Egypt.

Tekst: Hilde Skaar Vollebæk

Den nye kirkeloven kommer etter et år med stadig mer brutale angrep mot koptere, ofte utløst av beskyldninger om ulovlig kirkebygging. Kritikerne av loven mener at mye gjenstår før kristne har like rettigheter til å bygge gudshus.

Den egyptiske menneskerettighetsorganisasjonen Egyptian Initiative for Personal Rights (EIPR) melder om en alarmerende trend det siste året. Koptiske familier blir beskyldt for å huse uregistrerte kirkebygg i sine boliger, eller anklages for å bygge kirker uten tillatelse. Rykter om kirkebygging har mobilisert mobber på flere hundre mennesker, som har ramponert og tent på koptiske hjem eller gått til angrep på tilfeldige koptere. Aller verst har situasjonen vært i Minya-guvernementet. Ifølge EIPR var det ti slike angrep i første halvdel av 2016. Kun 13 av landets over 80 millioner mennesker bor i Minya. Likevel skjer 65 % av alle angrep på koptere der.

Islamistiske sympatier

Noe av årsaken til at området skiller seg så negativt ut, ligger i de økonomiske og sosiale forholdene. Ifølge den koptiske avisen *Watani* er Minya området med høyest andel koptere, rundt 35 % av befolkningen. Koptere har tradisjonelt tilhørt overklassen, mange har eid jord og tatt høyere utdanning, i motsetning til muslimske jordløse arbeidere. Ekstremistisk islamisme har møtt lyttende ører blant mange fattige på jakt etter en ideologi som fjerner nedarvede følelser av underlegenhet. Mange koptere støttet kuppet mot den

tidligere presidenten Morsi, noe som fortsatt skaper sinne blant islamister. Ifølge *Watani* har mange lokale politifolk og sikkerhetsstyrker klare islamistiske sympatier. Dette forklarer den manglende viljen til å gripe inn når angrep skjer, eller straffeforfølge overgripere.

Systematisk angrep

På tross av en vedvarende spent situasjon, har politiske myndigheter vist liten vilje til å se angrepene på koptere som planlagte og systematiske. I stedet presenteres de som enkeltstående tilfeller av kriminalitet. Likevel utøver myndighetene press på ofrene til å delta i såkalte forsoningsmøter, der religiøse ledere, og ikke rettsapparatet, får myndighet til å inngå avtaler om kompensasjon. Ikke sjelden får ofrene beskjed om å flytte, da det er ofrenes nærvær som blir sett på som den utløsende faktoren bak angrepet. Det siste året har koptis-

Mange koptiske kristne tatoverer et kors på underarmen. Foto: Will Morris.

Prester og diakoner deltar i nattverdliturgien i en uferdig koptisk kirke. Kirkebygging er en betent sak i Egypt. Illustrasjonsfoto: Will Morris

ke biskoper i Minya nektet å delta på flere forsoningsmøter før overgripere blir straffet, ifølge EIPR.

Ny kirkelov vedtatt

Biskop Makarios, øverste biskop av Minya, er avventende til om den nye kirkeloven vil bringe reelle endringer. Han anerkjenner at loven har gode intensjoner, men er bekymret for at det ikke er nok i møte med en hard virkelighet. Etter intense forhandlinger i parlamentet ble loven vedtatt 30. august. Kirker som er i bruk i dag vil ved registrering bli gitt offentlig tillatelse, selv om de har manglet dette til nå. Dette ser pave Tawardos som en klar forbedring. En annen viktig endring er at det ikke lenger er presidenten som skal godkjenne søknader om nye kirkebygg. Det har vært gjeldende praksis siden 1856, innført av den ottomanske sultanen og videreført i det egyptiske lovverket. I 1934 ble loven skjerpet med ti betingelser som byggesøknader måtte oppfylle, blant annet bevis på tilstrekkelig avstand fra offentlige bygninger, togstasjoner og moskeer. Mange har sett på disse be-

*Mohamed Hegazy har virkelig kjent på kroppen hva manglende trosfrihet kan bety. Her er han sammen med advokaten.
Foto: Morning Star News*

alliansen fulgt med på saken til Mohamed Hegazy, og appellert på hans vegne. I 2007 gikk han til sak mot innenriksministeriet for å få endret religion på ID-kortet fra islam til kristendom. Han tapte saken og levde flere år i skjul. Han ble fengslet i 2013 for å ha delt videoopptak av demonstrasjoner, og ble dømt til ett års fengsel. Etter soningen ble han arrestert igjen, anklaget for å ha «svertet islam».

I halvannet år ble Hegazy lovstridig holdt i varetekt uten dom. Ifølge advokaten ble han utsatt for regelmessig fysisk og psykisk mishandling på grunn av sin kristne tro, og advokaten fryktet at han ville ta sitt eget liv. Til tross for rettsavgjørelser om løslatelse, beordret innenriksministeriet fortsatt varetekt. Ifølge Morning Star News intensiverte sikkerhetspolitiet den psykiske mishandlingen ved å flytte ham fra fengsel til fengsel, uten å oppgi noen juridisk grunn for frihetsberøvelsen. I juli ble han omsider løslatt, men publiserte noe overraskende en video der han konverterte tilbake til islam. Ifølge Morning Star News var betingelsen for løslatelsen at Hegazy flyttet tilbake til familien sin, som tidligere hadde truet med å drepe ham og overgitt ham til politiet.

Hegazy-saken gir betydelig grunn til uro over egyptiske myndigheters villighet til å bryte lover og regler for å straffe konvertitter. Trosfriheten har fortsatt trange kår i Egypt.

tingelsene som et verktøy for å ydmyke kristne, og de har blitt brukt til å trenere søknader i årevis. Mange kirkebygg er derfor oppført uten tillatelse, og journalisten Samia Sidhom i Watani skriver: «Koptere har følt at de har måttet lure storsamfunnet for å komme sammen og feire gudstjeneste, og bønn har blitt en konfronterende handling.»

Problematisk kirkebygging

Dessverre vil kirkebygging i Egypt fortsatt oppfattes som en konfronterende handling mange steder. Nå skal den lokale guvernøren godkjenne byggesøknader. Han er pålagt å vurdere sikkerhetssituasjonen, og kan avslå søknaden dersom kirkebyggingen utgjør en trussel mot ro og orden. Biskop Makarios ser dette som en problematisk begrensning i sitt bispedømme, der kirkebygging allerede er svært betent. Dette kan bli brukt som en selvpoppfyllende profeti: Dersom uroligheter hindrer kirkebygging, vil mange fristes til å begå voldshandlinger nettopp for å bevise at byggingen vil gå ut over ro og orden.

Ingen felles lov

En annen kritikk av loven er at den kun omfatter kirker, og ikke moskeer eller andre gudshus. Ifølge The Economist har Egypt offisielt ca. 2 800 kirker, mot ca. 108 400 moskeer. Al Azhar, Egypts øverste muslimske lærested, har motsatt seg ønsket om en felles lov for bygging av gudshus. Lærestedet hevder det ikke er problemer med å bygge moskeer, og derfor ikke behov for en ny lovgivning. Ifølge Watani møtte den nye kirkeloven også motstand hos representanter for salafistpartiet. Ifølge deres talsmann må kristne underordne seg i et muslimsk land. Han mener at kristne vil utnytte loven og bli helt uregjerlige. Biskop Makarios deler neppe den bekymringen, og etterspør en reell politisk og juridisk vilje til å få bukt med vold og overgrep.

Overraskende vending

Ved siden av begrenset rett til kirkebygging, har forbudet mot konvertering fra islam utgjort en stor utfordring for trosfriheten i Egypt. Dessverre tyder lite på lovendringer på dette feltet i nærmeste framtid. Gjennom flere år har Stefanus-

SOLGTE SMYKKER FOR BARN I EGYPT

Skien menighet har Stefanusbarna som sitt misjonsprosjekt. På deres menighetstur hadde glass- og smykkekunster Ingeborg Gran med seg en god del smykker og glasskunst, som hun solgte til inntekt for misjonsprosjektet i Egypt. 12 000 kr ble overført til arbeidet blant barn og unge på søppelfjellet utenfor Kairo.

Stefanusalliansen er veldig takknemlig for den gode innsatsen som legges ned i Skien og mange andre norske menigheter for å støtte vårt arbeid.

Lederen for Stefanusbarna, Mama Maggie, het opprinnelig Maggie Gobran.

Da hun fikk et kall om å starte et arbeid i Kairos slum, bestemte hun seg for å selge smykker og alt hun eide, for å gi pengene til fattige. Dette ble den spede starten på det som i dag kalles Stefanusbarna.

Mer enn 80 stefanusbarnehager har til nå sett dagens lys i Egypt. De større barna får skolegang. Tenåringer får gå på yrkesskole, der de lærer skomakerfaget og strikking. I tillegg arrangeres årlige leirer for barn i alderen 8–19 år, og ukentlig får familier hjemmebesøk med tilsyn, mat og medisiner.

BLI MED TIL MYANMAR

Ønsker du en tur til Myanmar før masseturismen inntar landet? Du har nå sjansen til å bli med Stefanusalliansen dit.

Turen er et samarbeid mellom oss og Oslosenteret, og tidligere statsminister Kjell Magne Bondevik blir med på deler av den.

Myanmar er et land med en spennende historie.

– Myanmar er et land med vakker natur og rik kultur. Dessuten har landet en interessant historie og er i en spennende politisk situasjon. Alt dette vil du oppleve gjennom å bli med på reisen, sier Bondevik.

Han har et mangeårig engasjement for Myanmar, og vil forsøke å få til et møte med Aung San Suu Kyi i løpet av oppholdet i Yangon.

Stefanusalliansen blir godt representert på turen, ettersom styreleder Jan Gossner og nestleder i representantskapet, Reidulf Stige, blir med som reiseledere. Sistnevnte er også salgssjef i G Travel, som er turoperatør.

Avreise er 23. mars, og hjemkomst 2. april.

– Du får møte representanter for politiske fanger, menneskerettighetsaktivister og kristne minoriteter, og du får se både Yangon, Mandalay og bo i hytter på påler i den idylliske Inle Lake, sier Jan Gossner.

Stefanusalliansen har i mange år støttet kampen for trosfrihet og menneskerettigheter i Myanmar, men det har skjedd store endringer der den siste tiden.

– Det er først de siste årene vi har kunnet arbeide innenfra og reise friere

Jan Gossner (bildet) og Reidulf Stige er reiseledere på turen til Myanmar. Kjell Magne Bondevik blir også med på deler av den.

i dette vakre landet. Nå vokser turiststrømmen med en million for hvert år. Reis mens det ennå er nytt og autentisk, sier Gossner.

Prisen for turen er om lag 22 500 kr inkludert flyskatt og visum, og påmeldingsfrist er 13. januar. Nærmere opplysninger får du hos Anne Grete Sundbø på e-post anne.grete.sundbo@gtravel.no, eller ved å ringe 38 12 56 52. Du kan også lese mer om turen på våre nettsider stefanus.no.

NYTT NAVN I GJENGEN

Steinar Tyvand begynte i september som IT-rådgiver i 60 % stilling.

– Hvorfor gjør dere det sånn? er mitt standardspørsmål. Jeg håper å bidra til at Stefanusalliansen bruker IT-verktøy fornuftig og formålstjenlig, sier han.

Etter mange år i IT-bransjen bør han være rett mann for den oppgaven.

Steinar er opprinnelig sivilingeniør fra NTH, men tok en bachelor i religion

og samfunn ved Menighetsfakultetet før han kom til oss.

– Dette er en spennende og meningsfull virksomhet, og det virker lovende foreløpig.

Når han ikke sitter foran PC-en er han blant annet med i lederskapet i Bærum frikirke. Steinar er vokst opp i Kragerø, men har bodd i Bærum i 30 år.

HER SKAL INGEN STJELE!

Stefanusalliansen har nulltoleranse for korrupsjon. Det er viktig for oss at vår hjelp kommer direkte til dem som trenger den. Dessverre er det slik at penger alltid representerer en fristelse, og fristelsen blir ikke mindre når fattigdommen er stor. Vi tar dette på alvor, og prøver å være godt oppdatert slik at vi kan håndtere prosjektmidlene på en effektiv, transparent og ærlig måte.

Vår prosjektleder Kai Tore Bakke deltok i september på et seminar om forebygging av korrupsjon i bistandssektoren. Norad og Utenriksdepartementet (UD) har kommet med nye retningslinjer for prosjektforvaltning som spesielt angår våre prosjekter gjennom Digni, men vi

ønsker å ta med impulser også inn i andre prosjekter.

I alle nye prosjekter inngår vi kontrakter med våre partnere, der vi forankrer roller, plikter og rettigheter. Dette gjør vi for å skape en felles plattform og forståelse for vårt samarbeid. Bare slik kan vi senere ansvarliggjøre hverandre og sikre transparens. Nye maler fra UD gjør at avtaler heretter blir mer tilpasset det enkelte prosjekt. Disse nye malene gjør det lettere å snakke med partnere om korrupsjon uten at de blir mistenkeliggjort. Vi tar ikke opp korrupsjon fordi vi mistenker våre partnere, men fordi korrupsjon dessverre skjer i alle land. Samtaler og avtaler

Stefanusalliansen inngår kontrakter med alle våre partnere i nye prosjekter. Illustrasjonsfoto fra Etiopia: Kai Tore Bakke

kan gjøre at vi hjelper hverandre til «ikke å falle i fristelse».

På fakkeltog.no kan du lese mer om årets fakkeltog. Her er et bilde fra fjorårets tog. Foto: Stefanusalliansen

LYS I MØRKET

Tradisjonen tro blir det også i år fakkeltog for forfulgte kristne og trosfrihet i flere norske byer. Temaet for fakkeltogene er det samme som for årets «Søndag for de forfulgte»: Der det er farlig å skifte tro. Sjekk ut www.fakkeltog.no for mer informasjon. Toget for Kristiansand har allerede forlatt perrongen når dette kommer på trykk, men du er veldig velkommen til å lyse opp kvelden på følgende steder:

- Bergen: 9. november.
- Trondheim: 10. november.
- Oslo: 10. november.
- Stavanger: 10. november.
- Sarpsborg: 13. november.
- Ålesund: 14. november.
- Stord: 16. november.
- Halden: 17. november

A photograph of a calm lake in a forest. The water is still, reflecting the blue sky with white clouds and the surrounding green trees. The forest is dense with tall, thin trees, and the ground is covered in green grass and fallen leaves. The lighting is soft, suggesting a quiet time of day like dawn or dusk.

Men dere er en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som Gud har vunnet for at dere skal forkynne hans storverk, han som kalte dere fra mørket og inn i sitt underfulle lys. (1. Pet 2,9)